અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

ગુજરાત હાઇકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૬૯૫૬/૨૦૧૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ.આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.ડી. કોઠારી

==========

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઇ હુકમના અર્થઘટન અંગેનો કાયદાનો કોઇ મહત્વનો પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	
૫	શું તે સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવાનો છે?	

==========

અમદાવાદ એવીએશન એન્ડ એરોનોટીક્સ લિમિટેડ અને ૧....અરજદાર(રો)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત સરકાર સચિવશ્રી મારફતે અને ૩....સામાવાળા(ઓ)

==========

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧ - ૨ તરફે શ્રી મિહિર જોશી, સિનિયર વકીલ વિથ શ્રી અનુજ કે. ત્રિવેદી, વકીલ

અરજદાર(રો) નં. ૧ - ૨ તરફે શ્રી કુનન બી. નાયક, વકીલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ - ૨ તરફે સુશ્રી નિશા ઠાકોર, એ.જી.પી.

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે શ્રી મેહુલ શરદ શાહ, વકીલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૪ માટે રુલ સર્વ થયો

==========

કોરમ: **માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ.આર. શાહ**

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર.ડી. કોઠારી

તારીખ : ૨૨/૧૨/૨૦૧૪

સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ.આર. શાહ દ્વારા)

૧.૦ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની આ રિટ અરજી મારફતે અરજદારોએ એવું ઠરાવવા અને જાહેર કરવા માટે યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશની દાદ માંગી છે કે ગુજરાત મ્યુનિસિપાલિટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૩ (ત્યારબાદ

'સદર કાયદો' તરીકે સંદર્ભિત) અરજદારોને લાગુ પડતો નથી. અરજદાર-કંપની પાસેથી મ્યુનિસિપલ ટેક્સ વસૂલવા માટે કોઈ પણ દબાણપૂર્વકના પગલાં લેવાથી સામાવાળા-નગરપાલિકાને મનાઈ ફરમાવતી પ્રોહિબિશનની યોગ્ય રિટ અથવા પ્રોહિબિશનના સ્વરૂપની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશ માટે પણ વધુમાં દાદ માંગવામાં આવી છે. મ્યુનિસિપલ ટેક્સ અપીલ નં. ૩/૨૦૧૧ માં વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૦/૦૫/૨૦૧૧ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ રદબાતલ અને બાતલ ઠેરવવા માટે યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશની પણ વધુમાં દાદ માંગવામાં આવી છે.

૨.૦ હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન તરફ દોરી જતી હકીકતો ટૂંકમાં નીચે મુજબ છે;

૨.૧. અરજદાર નં. ૧-અમદાવાદ એવીએશન એન્ડ એરોનોટીક્સ લિમિટેડ (ત્યારબાદ 'અરજદાર-કંપની' તરીકે સંદર્ભિત) એક પબ્લિક લિમિટેડ કંપની છે અને વિવિધ ભારતીય અને વિદેશી કંપનીઓ સાથે વ્યાવસાયિક પાયલટ તરીકે લાયકાત મેળવવા ઈચ્છુક વિદ્યાર્થીઓને ઉડ્ડયન અને એરોનોટીક્સના ક્ષેત્રમાં શિક્ષણ આપવાનું કાર્ય કરે છે. સામાવાળા નં. ૧-ગુજરાત સરકારે, તેના નાગરિક

ઉડ્ડયન વિભાગ મારફતે, મહેસાણા ખાતેની તેની માલિકી હેઠળની એરફિલ્ડ માટે અરજદાર-કંપનીને વપરાશનો અધિકાર આપ્યો હતો, જે સામાવાળા નં. ૩-નગરપાલિકાની મ્યુનિસિપલ હદમાં આવે છે. અરજદાર-કંપની અને સામાવાળા નં. ૧-ગુજરાત રાજ્ય વચ્ચે તારીખ ૧૬/૦૧/૨૦૦૭ ના રોજ એક મેમોરેન્ડમ ઓફ અંડરસ્ટેન્ડિંગ (ત્યારબાદ 'એમઓયુ' તરીકે સંદર્ભિત) કરવામાં આવ્યું હતું જેના દ્વારા અરજદાર-કંપનીને એમઓયુમાં જણાવેલ નિયમો અને શરતો પર ફ્લાઇટ ટ્રાયિંગ સહિતના જીએ ઓપરેશન માટે એરસ્ટ્રીપના ઉપયોગ બદલ કલેક્ટર, મહેસાણાને દર મહિને રૂ. ૩૦,૦૦૦/- ચૂકવવાના રહેશે તે મુજબ વાર્ષિક રૂ. ૩,૬૦,૦૦૦/- ના માસિક ચાર્જ પર ત્રણ વર્ષના સમયગાળા માટે ફ્લાઇટ તાલીમ અને અન્ય ઉડ્ડયન કામગીરી આપવા માટે મહેસાણા એરસ્ટ્રીપનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે. ત્યારબાદ, તારીખ ૨૭/૦૭/૨૦૧૦ ની પરવાનગી મારફતે ડાયરેક્ટર ઓફ એવીએશન, ગુજરાત સરકારે અરજદાર-કંપનીને મહેસાણા એરફિલ્ડ ખાતે ફ્લાઇટ તાલીમ કામગીરી માટે મંજૂરી આપી છે અને ટેન્ડર દસ્તાવેજમાં જણાવેલ નિયમો અને શરતો પર પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે અરજદાર-કંપનીને "મહેસાણા એરફિલ્ડના ઉપયોગનો અધિકાર" આપ્યો છે અને અરજદાર-કંપનીએ વાર્ષિક ૧૦% ના ચાર્જમાં વધારાને આધીન વાર્ષિક રૂ. ૧૨ લાખના વપરાશ ચાર્જીસ અને નિયમો અને શરતો ચૂકવવા જરૂરી હતા, જેનો ઉલ્લેખ હવે પછી કરવામાં આવશે;

વર્ષ ૨૦૦૭ માં અમલમાં આવેલા નવા ટેક્સેશન નિયમો લાગુ થતાં, કાર્પેટ એરિયાના આધારે સામાન્ય મિલકત વેરો લાદવામાં આવ્યો હતો અને તારીખ ૨૫/૦૨/૨૦૦૯ ના રોજ નવી આકારણી કરવામાં આવી હોવાથી સામાવાળા-નગરપાલિકાએ વર્ષ ૨૦૦૯-૧૦ માટે આકારણી તૈયાર કરવાની જાહેર નોટિસ પ્રસિદ્ધ કરી હતી.

૨.૨ અરજદાર-કંપનીએ વિવાદિત મિલકતની આકારણી માટે અરજી કરી હતી, જે અરજદાર-કંપનીના જણાવ્યા મુજબ માત્ર મર્યાદિત બિન-વિશિષ્ટ વપરાશ માટે જ હતી. ત્યારબાદ, સામાવાળા-નગરપાલિકાએ વિવાદિત મિલકતના માલિક તરીકે ગુજરાત સરકાર, કલેક્ટર, મહેસાણા મારફતેના નામે રૂ. ૩૬,૨૨,૮૯૦/- ની રકમના મિલકત માટેના તારીખ ૨૦/૦૯/૨૦૦૯ ના મ્યુનિસિપલ ટેક્સ બિલની બજવણી કરી હતી, જે મહેસાણા એરફિલ્ડ ખાતે અરજદાર-કંપની પર બજાવવામાં આવ્યું હતું, જેમાં બાંધકામવાળી મિલકત તેમજ ખુલ્લી જમીન એટલે કે ૭૯૫ ચોરસ મીટર બાંધકામવાળી મિલકત અને ૩,૧૫,૪૮૮ ચોરસ મીટર ખુલ્લી જમીનનો સમાવેશ થાય છે. ઉપરોક્ત નોટિસ / બિલ દ્વારા અરજદાર-કંપનીને મિલકત વેરાની ચુકવણી કરવા જણાવવામાં આવ્યું હતું, જેમાં કસૂર થયેથી અરજદાર-કંપની સામે દબાણપૂર્વકના પગલાં લેવામાં આવશે તેવી ધમકી

આપવામાં આવી હતી અને તેથી, અરજદારોએ વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ અપીલ નં. ૩/૨૦૧૧ દાખલ કરીને અપીલ કરી હતી. અરજદાર-કંપનીને સદર કાયદાની કલમ ૧૩૨(૨) હેઠળ તારીખ ૦૮/૦૪/૨૦૧૦ ની નોટિસ બજાવવામાં આવી હતી અને સામાવાળા-નગરપાલિકાએ માત્ર વર્ષ ૨૦૦૯-૧૦ માટે જ નહીં પરંતુ વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ માટે પણ વેરાની માંગણી કરી હતી, જેનો અરજદાર-કંપની દ્વારા વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, અરજદારોએ વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા સમક્ષ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ અપીલ નં. ૩/૨૦૧૧ થી અપીલ દાખલ કરી હતી. સદર અપીલમાં, અરજદારોએ સ્ટે માટે અરજી રજૂ કરી હતી, જોકે, કોઈ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તેથી, મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ન ભરવા બદલ નગરપાલિકાએ મિલકત સીલ કરી દીધી હતી અને તેથી, અરજદારોએ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૫૦૧/૨૦૧૦ રિટ અરજી દાખલ કરીને સામાવાળા-નગરપાલિકાના સદર પગલાંને પડકાર્યું હતું. તારીખ ૨૪/૦૯/૨૦૧૦ ના હુકમ દ્વારા આ કોર્ટે અરજદાર-કંપની દ્વારા રૂ. ૫ લાખ જમા કરાવવાની શરતે સામાવાળા-નગરપાલિકાને વિવાદિત મિલકત પર લગાવેલ સીલ હટાવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. ત્યારબાદ, તારીખ ૨૪/૦૩/૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા સદર રિટ અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો અને વિદ્વાન ડિવિઝન બેન્ચે વિદ્વાન એપેલેટ કોર્ટને સદર કાયદાની કલમ ૧૩૮

હેઠળ ટકી શકવાપાત્રતાના મુદ્દા સાથે અરજદાર-કંપનીને કોઈ રક્ષણ આપવાની જરૂર છે કે નહીં તે નક્કી કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. એવું જણાય છે કે ત્યારબાદ વિદ્વાન એપેલેટ કોર્ટે અપીલ પેન્ડિંગ દરમિયાન વચગાળાના મનાઈ હુકમ માટેની આંક-૧૪ વાળી અરજી ફગાવી દીધી હતી અને ત્યારબાદ આંક-૨૪ નીચે તારીખ ૧૦/૦૫/૨૦૧૧ ના હુકમ દ્વારા વિદ્વાન એપેલેટ કોર્ટે એવા ગ્રાઉન્ડ પર અપીલ ફગાવી દીધી છે કે જ્યાં સુધી અરજદાર-કંપની વેરાની સમગ્ર રકમ જમા ન કરાવે ત્યાં સુધી કલમ ૧૩૮ હેઠળની અપીલ ટકી શકે નહીં. ઉપરોક્ત અપીલ ફગાવી દેતી વખતે, વિદ્વાન એપેલેટ કોર્ટે એવું પણ અવલોકન કર્યું છે કે આકારણી માટેનું બિલ પણ નામંજૂર થવાને પાત્ર છે. વિદ્વાન એપેલેટ કોર્ટ-વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા દ્વારા મ્યુનિસિપલ ટેક્સ અપીલ નં. ૩/૨૦૧૧ માં પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમથી તેમજ અરજદાર-કંપની પર મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી લાદતા અને વિવાદિત મિલકત એટલે કે એરફિલ્ડ માટે અરજદાર-કંપનીને મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ભરવાનો નિર્દેશ આપતા વર્ષ ૨૦૦૯-૧૦ અને વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ ના મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ બિલથી નારાજ અને અસંતુષ્ટ થઈને, અરજદારોએ ઉપરોક્ત દાદ માટે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન દાખલ કરી છે.

૩.૦ અરજદારો તરફે વિદ્વાન સિનિયર વકીલ શ્રી મિહિર જોશી ઉપસ્થિત રહ્યા છે. અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર-કંપની પાસેથી મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સની વસૂલાત તદ્દન ગેરકાયદેસર અને સદર કાયદા અને ટેક્સેશન નિયમોની જોગવાઈઓથી *ડી હોર્સ* છે.

૩.૧ અરજદાર-કંપની તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશી દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કાયદાની સત્તા વિના કોઈ પણ કર લાદી કે વસૂલ કરી શકાતો નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે હાલના કેસમાં જમીન અને મકાનો પરનો મ્યુનિસિપલ ટેક્સ સદર કાયદાની કલમ ૯૯એ સાથે વંચાણે લેતાં કલમ ૯૯ હેઠળ લાદવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ સાથે વંચાણે લેતાં સદર કાયદાની કલમ ૧૦૬ સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે કોઈ પણ જમીન કે મકાન પરનો કર કબજેદાર પાસેથી માત્ર ત્યારે જ વસૂલી શકાય છે, જો કબજેદાર કર ભરવા માટે પ્રાથમિક રીતે કોણ જવાબદાર છે તે નક્કી કરવા માટે માહિતી આપવાનો ઇનકાર કરે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે હાલના કેસમાં સામાવાળા નં. ૧-ગુજરાત સરકાર / કલેક્ટર મહેસાણા વિવાદિત મિલકતના માલિક છે અને નગરપાલિકા દ્વારા બિલ અને માંગણી નોટિસ કલેક્ટર, મહેસાણા / ગુજરાત સરકારના નામે

જારી કરવામાં આવી છે અને અરજદાર-કંપનીના નામે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી સદર કાયદા હેઠળ જારી કરાયેલ બિલો અને માંગણી નોટિસમાં કલેક્ટર, મહેસાણાને માલિક તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી, કલેક્ટર, મહેસાણા કર ચૂકવવા માટે પ્રાથમિક રીતે જવાબદાર છે અને તેથી, અરજદાર-કંપની મિલકત વેરો ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી અને આમ અરજદારોને સદર કાયદાની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી નથી.

૩.૨ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં પણ, અરજદાર-કંપની પાસેથી મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સની વાદગ્રસ્ત માંગણી નોટિસ અને / અથવા વસૂલાત તદ્દન ગેરકાયદેસર અને અત્યંત મનસ્વી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અરજદાર-કંપનીને મહેસાણા ખાતેની એરસ્ટ્રીપનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને એરફિલ્ડમાં માત્ર ૭૦૦ ચોરસ મીટરની હદ સુધી અમુક બાંધકામો કરવામાં આવ્યા છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ડાયરેક્ટર ઓફ એવીએશન દ્વારા આપવામાં આવેલી પરવાનગી દ્વારા અરજદાર-કંપનીને ટેન્ડર દસ્તાવેજમાં જણાવેલ અમુક નિયમો અને શરતોને આધીન એરસ્ટ્રીપ / એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં

આવી છે કે નિયમો અને શરતો મુજબ, એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદાર-કંપની એરસ્ટ્રીપ / એરફિલ્ડના અનન્ય કબજા અને ભોગવટામાં છે. શરત નં. x, xi, xvii પર આધાર રાખીને એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ગુજરાત સરકારે ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરવાના અધિકારો અનામત રાખ્યા છે અને વાસ્તવમાં મહેસાણા એરફિલ્ડનો ઉપયોગ અન્ય લોકો દ્વારા અન્ય હેતુઓ માટે પણ કરવામાં આવે છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અરજદાર-કંપનીને વાર્ષિક રૂ. ૧૨ લાખના વપરાશ ચાર્જીસની ચુકવણી પર એરસ્ટ્રીપ / એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને અરજદાર-કંપનીને મહેસાણા એરફિલ્ડના વપરાશનો અધિકાર આપવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી અરજદાર-કંપની ન તો મહેસાણા એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપના અનન્ય કબજા અને ભોગવટામાં છે અને ન તો અરજદાર-કંપનીને ભાડુઆત (પટ્ટાધારક) અને / અથવા લાયસન્સી કહી શકાય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી, જ્યારે અરજદાર-કંપનીને ભાડુઆત કહી શકાય નહીં અને / અથવા અરજદાર-કંપનીની તરફેણમાં કોઈ પટ્ટો (લીઝ) થયેલ નથી અને અરજદાર-કંપનીને ટેન્ડર દસ્તાવેજોમાં જણાવેલ નિયમો અને શરતો પર અને વપરાશ ચાર્જીસની ચુકવણી પર મહેસાણા એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે, ત્યારે મ્યુનિસિપાલિટીઝ એક્ટની કલમ ૧૧૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં, ખાસ કરીને જ્યારે અરજદાર-કંપની એરસ્ટ્રીપ /

એરફિલ્ડના અનન્ય કબજા અને ભોગવટામાં નથી, ત્યારે અરજદાર-કંપની પર સામાન્ય મિલકત વેરો ભરવાની કોઈ જવાબદારી હોઈ શકે નહીં.

૩.૩ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સની વસૂલાત સમગ્ર વિવાદિત જમીન એટલે કે ૩,૧૫,૪૮૮ ચોરસ મીટર જમીન માટે છે, જે પરવાનગીપાત્ર નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે બીજી રીતે પણ વેરા બિલ કલેક્ટર, મહેસાણાના નામે જારી કરવામાં આવ્યું છે, જેઓ વિવાદિત જમીન / મિલકતના માલિક છે અને તેથી, સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં, અરજદાર-કંપની પાસેથી મ્યુનિસિપલ ટેક્સની કોઈ માંગણી થઈ શકે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે નગરપાલિકા માટે વિવાદિત મિલકતના માલિક પાસેથી એટલે કે કલેક્ટર, મહેસાણા પાસેથી મ્યુનિસિપલ ટેક્સ વસૂલવાનું ખુલ્લું રહેશે, જોકે, અરજદાર-કંપની પર મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી લાદી શકાય નહીં.

૩.૪ અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશી દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સરકારે પણ એવું જણાવ્યું નથી કે અરજદાર-કંપનીની તરફેણમાં કોઈ પટ્ટો નિર્માણ થયો છે અને અરજદાર-કંપની પટ્ટાધારક (ભાડુઆત) છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે બીજી રીતે પણ કરારને

સમગ્રપણે જોતાં અને / અથવા કરારના જે નિયમો અને શરતો પર અરજદાર-કંપનીને એરસ્ટ્રીપ / એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી છે, તેને લીઝ કરાર (પટ્ટા કરાર) કહી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેને દર વર્ષે વપરાશ ચાર્જીસ ચૂકવવા પર ઉપયોગ કરવાના અધિકાર તરીકે ગણી શકાય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં જ્યારે અરજદાર-કંપનીને પટ્ટાધારક તરીકેના કબજામાં હોવાનું કહી શકાય નહીં, ત્યારે અરજદાર-કંપની પર મિલકત વેરાની કોઈ જવાબદારી હોઈ શકે નહીં અને અરજદાર-કંપની પાસેથી સામાન્ય મિલકત વેરાની કોઈ માંગણી થઈ શકે નહીં. સદર કરારને લીઝ કરાર કહી શકાય કે નહીં તે રજૂઆતોના સમર્થનમાં, અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશીએ **(૧૯૮૮) ૧ એસ.સી.સી. ૧૫૫** માં રિપોર્ટ થયેલ **ખલીલ અહેમદ બશીર અહેમદ વિ. તુફેલહુસૈન સામસભાઇ સારંગપુરવાલા** ના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર, ખાસ કરીને પેરા નં. ૯ અને ૧૦ પર ભારે આધાર રાખ્યો છે.

૩.૫ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે બીજી રીતે પણ વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ માટે મ્યુનિસિપલ ટેક્સની વસૂલાત તદ્દન ગેરકાયદેસર છે અને તે રદબાતલ અને બાતલ ઠેરવવાને પાત્ર છે કારણ કે વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ માં કોઈ આકારણી થઈ જ ન હતી.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન મંજૂર કરવા અને માંગ્યા મુજબની દાદ આપવા વિનંતી કરવામાં આવી છે.

૪.૦ સામાવાળા નં. ૧ અને ૨-ગુજરાત સરકાર અને કલેક્ટર, મહેસાણા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી નિશા ઠાકોર અને સામાવાળા નં. ૩-નગરપાલિકા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શરદ શાહ દ્વારા હાલની અરજીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે.

૫.૦ નગરપાલિકા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી મેહુલ શરદ શાહે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી હતી કે વાસ્તવમાં અરજદારો એરસ્ટ્રીપ સહિત સમગ્ર એરફિલ્ડના કબજામાં છે અને તેથી, કબજેદાર હોવાના નાતે, તેઓ મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર કાયદા અને નિયમોની જોગવાઈઓ હેઠળ કબજેદાર મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે અને તેથી, અરજદારો પાસેથી મિલકત વેરાની માંગણી જારી કરવામાં નગરપાલિકા દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા આચરવામાં આવી નથી.

૫.૧ હવે જ્યાં સુધી અરજદારો તરફેની એ દલીલનો સંબંધ છે કે તેઓ પટ્ટાધારક નથી અને અરજદારોની તરફેણમાં કોઈ લીઝ કરાર નથી અને તેમને વપરાશ ચાર્જીસ ચૂકવવા પર વિવાદિત મિલકતનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને તેથી, તેઓ મિલકત વેરો ભરવા માટે જવાબદાર નથી, તો એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અરજદારો તરફના વર્તનને ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં ખુદ અરજદારોએ ખુલ્લી જમીન સહિતની સમગ્ર વિવાદિત મિલકતની આકારણી માટે ભાડુઆત તરીકે અરજી રજૂ કરી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારો તરફે પણ એવો કેસ હતો કે તેઓ સમગ્ર વિવાદિત મિલકતના ભાડુઆત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી અરજદારો માટે હવે એવી દલીલ કરવી શક્ય નથી કે તેઓ વિવાદિત મિલકતના ભાડુઆત અને / અથવા પટ્ટાધારક નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારો માટે એવી દલીલ કરવી પણ શક્ય નથી કે સમગ્ર વિવાદિત મિલકત એટલે કે સમગ્ર એરફિલ્ડ, મહેસાણા પર મ્યુનિસિપલ ટેક્સ લાદી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અરજદારો પાસે વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમ સામે રિવિઝન એપ્લિકેશન મારફતે વૈકલ્પિક વૈધાનિક ઉપાય ઉપલબ્ધ હોવાના ગ્રાઉન્ડ પર હાલની અરજી ફગાવી દેવાને પાત્ર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જો રિવિઝન દાખલ કરવામાં

આવી હોત, તો તે કિસ્સામાં, અરજદારોએ વિવાદિત સમગ્ર મિલકત વેરો જમા કરાવવો જરૂરી હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સમગ્ર મિલકત વેરો જમા કરાવવાની વૈધાનિક જોગવાઈઓની જરૂરિયાતનું પાલન કરવાનું ટાળવા માટે અને માત્ર આવી ડિપોઝિટ પર જ રિવિઝન એપ્લિકેશન સાંભળી શકાતી હોવાથી, અરજદારોએ વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમને સીધેસીધો પડકારતી હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન દાખલ કરી છે.

૫.૨ હવે જ્યાં સુધી અરજદારો તરફેની એ દલીલનો સંબંધ છે કે તેઓ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી અને અરજદારો પાસેથી કોઈ મિલકત વેરો વસૂલ કરી શકાય નહીં અને તે કલેક્ટર, મહેસાણા પાસેથી વસૂલ કરી શકાય છે, કારણ કે મ્યુનિસિપલ બિલોમાં કલેક્ટર, મહેસાણાને વિવાદિત મિલકતના માલિક તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે, તો એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અગાઉ કોઈ પણ સમયે અરજદારો તરફે એવો કેસ ન હતો કે મિલકત વેરો કલેક્ટર, મહેસાણા પાસેથી વસૂલ કરી શકાય છે અને અરજદારો પાસેથી નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ પણ, જેમની સમક્ષ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન દાખલ કરવામાં આવી હતી, અરજદારો તરફે આવો કોઈ કેસ ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી

કન્સ્ટ્રક્ટિવ રેસજ્યુડિકા ના ગ્રાઉન્ડ પર અરજદારો માટે હવે એવી દલીલ કરવી શક્ય નથી કે તેઓ કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી અને મિલકત વેરાની જવાબદારી કલેક્ટર, મહેસાણા પર છે.

૫.૩ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં પણ, વિવાદિત મિલકતના પક્ષકારક અને કબજેદાર હોવાના નાતે, અરજદારો મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારો સમગ્ર એરફિલ્ડ, મહેસાણાના અનન્ય કબજામાં છે અને / અથવા હોવાનું કહી શકાય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારોએ કમ્પાઉન્ડ વોલ બનાવી છે / બાંધી છે અને તેમના પોતાના સુરક્ષા કર્મચારીઓ છે અને કોઈ પણ બહારની વ્યક્તિને એરફિલ્ડ, મહેસાણામાં પ્રવેશવાની મંજૂરી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી અરજદારો સમગ્ર વિવાદિત મિલકત એટલે કે એરફિલ્ડ, મહેસાણાના સંપૂર્ણ નિયંત્રણ અને કબજામાં છે અને તેથી, કબજેદાર હોવાના નાતે, તેઓ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.

૫.૪ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારો વિદ્યાર્થીઓ પાસેથી ટ્યુશન ફી તરીકે વિદ્યાર્થી દીઠ રૂ. ૨૫ લાખ વસૂલ કરી રહ્યા છે. એવી રજૂઆત

કરવામાં આવી છે કે તેથી અરજદારો તરફેની એ દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં કે અરજદારો માટે આટલો મોટો મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવો શક્ય બનશે નહીં.

૫.૫ હવે જ્યાં સુધી અરજદારો તરફેની એ દલીલનો સંબંધ છે કે વર્ષ ૨૦૦૮-૦૯ માં અરજદારો પાસેથી કોઈ મિલકત વેરો લાદી શકાય નહીં અને / અથવા વસૂલ કરી શકાય નહીં, તો એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં નગરપાલિકાને એમઓયુ પરથી જાણવા મળ્યું હતું કે અરજદાર-કંપની તારીખ ૧૬/૦૧/૨૦૦૭ થી જમીનનો ઉપયોગ કરી રહી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારોએ વર્ષ ૨૦૦૯ માં મિલકતની આકારણી માટે અરજી કરી હતી અને તેઓએ એ બાબત દર્શાવી ન હતી કે તેઓ ૨૦૦૭ થી મિલકતનો ઉપયોગ કરી રહ્યા હતા. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી તારીખ ૦૧/૦૧/૨૦૦૮ થી અમલમાં આવેલા સુધારેલા કાયદા અને નિયમોને ધ્યાને લેતાં અરજદારો તારીખ ૦૧/૦૧/૨૦૦૮ થી મિલકત વેરો ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અરજદાર-કંપની અને ગુજરાત રાજ્ય વચ્ચેના એમઓયુને નગરપાલિકા / મ્યુનિસિપાલિટી દ્વારા મિલકત વેરા સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી.

૫.૬ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદાર-કંપની ૩,૧૫,૪૮૮ ચોરસ મીટરનું માપ ધરાવતી જમીનનો વિશાળ ટુકડો વાપરી રહી છે અને તેણે જમીનની આસપાસ સુરક્ષા પણ ગોઠવી છે અને સમગ્ર જમીન અરજદાર-કંપનીના અનન્ય કબજામાં છે અને તેથી, પ્રોપર્ટી ટેક્સ રૂલ્સ, ૨૦૦૭ મુજબ અરજદારો માત્ર એરસ્ટ્રીપ માટે જ નહીં પરંતુ સમગ્ર જમીન એટલે કે એરફિલ્ડના સંબંધમાં વેરો ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.

૫.૭ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કલેક્ટર, મહેસાણા વિવાદિત એરફિલ્ડ / જમીનના માલિક હોવાથી, બિલો કલેક્ટર, મહેસાણાના નામે જારી કરવામાં આવ્યા છે. જોકે, અરજદારો વિવાદિત સમગ્ર એરફિલ્ડના કબજામાં હોવાથી અને તેઓ વિવાદિત સમગ્ર જમીનનો ઉપયોગ કરી રહ્યા હોવાથી, વિવાદિત જમીન/સમગ્ર એરફિલ્ડના કબજેદાર અને વપરાશકર્તા હોવાના નાતે, મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી અરજદારો પર રહેશે.

૫.૮ ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને *કન્સ્ટ્રક્ટિવ રેસજ્યુડિકેટા,* પર **(૨૦૧૧) ૩ એસ.સી.સી. ૪૦૮** માં રિપોર્ટ થયેલ **એમ. નાગભૂષણ વિ. સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક અને અન્ય** ના કેસમાંના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન ફગાવી દેવા વિનંતી કરવામાં આવી છે.

૬.૦ રાજ્ય તેમજ કલેક્ટર, મહેસાણા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી નિશા ઠાકોર દ્વારા હાલની રિટ અરજીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે. વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી ઠાકોરે નગરપાલિકા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી શાહ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો અપનાવી છે. તે ઉપરાંત, વિદ્વાન એ.જી.પી. સુશ્રી ઠાકોર દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અરજદારો વિવાદિત સમગ્ર એરફિલ્ડ / જમીનના કબજેદારો છે અને તેથી, કબજેદારો હોવાના નાતે તેઓ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. મ્યુનિસિપાલિટીઝ એક્ટની કલમ ૧૧૩ તેમજ **૨૦૦૨ (૧) જી.એલ.એચ. ૬૮૯** માં રિપોર્ટ થયેલ **એફ.સી.આઇ. વિ. ગાંધીધામ મ્યુનિસિપાલિટી** ના કેસમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી કબજેદાર પર છે.

૬.૧ હવે જ્યાં સુધી અરજદારો તરફેની એ દલીલનો સંબંધ છે કે બિલો માલિક તરીકે કલેક્ટર, મહેસાણાના નામે જારી કરવામાં આવ્યા હોવાથી અને કલેક્ટર, મહેસાણા વિવાદિત જમીનના માલિક હોવાથી, નગરપાલિકા કલેક્ટર, મહેસાણા પાસેથી મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ વસૂલ કરી શકે છે, તો એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાસ્તવમાં અગાઉ કોઈ પણ સમયે અરજદારોએ આવી કોઈ ફરિયાદ

કરી ન હતી અને / અથવા આવો કોઈ કેસ રજૂ કર્યો ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા-એપેલેટ કોર્ટ સમક્ષ પણ આવો કોઈ બચાવ લેવામાં આવ્યો ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા સમક્ષ પણ કલેક્ટર, મહેસાણા કે રાજ્ય સરકાર બંનેમાંથી કોઈને પક્ષકાર તરીકે જોડવામાં આવ્યા ન હતા. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ કોર્ટ સમક્ષ એટલે કે વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ પણ અગાઉ આવો કોઈ બચાવ લેવામાં આવ્યો ન હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી, અરજદારો માટે હવે આવો બચાવ લેવો શક્ય નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે બીજી રીતે પણ સદર કાયદા અને નિયમોની જોગવાઈઓને ધ્યાને લેતાં અને અરજદારો વિવાદિત જમીનના કબજેદારો અને વિવાદિત સમગ્ર જમીનના વપરાશકર્તા હોવાના નાતે તેઓ મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અગાઉ પણ રાજ્ય સરકાર તેમજ કલેક્ટર, મહેસાણાએ અરજદારોને મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તેથી વાસ્તવમાં અરજદારો મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે અને સામાન્ય મિલકત વેરો ચૂકવવાની જવાબદારી કલેક્ટર, મહેસાણા પર લાદી શકાય નહીં. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, હાલની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન ફગાવી દેવા વિનંતી કરવામાં આવી છે.

૭.૦ સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રીઓને લંબાણપૂર્વક સાંભળવામાં આવ્યા. શરૂઆતમાં જ, એ નોંધવું જરૂરી છે કે હાલની અરજીમાં અરજદારોએ એવું જાહેર કરવા માટે યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશની માંગણી કરી છે કે ગુજરાત મ્યુનિસિપાલિટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૩ અરજદારોને લાગુ પડતો નથી અને અરજદારો મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી. અરજદારો તરફે એવો કેસ છે કે તેમને એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપના પટ્ટાધારક (ભાડુઆત) કહી શકાય નહીં કારણ કે તેમને વપરાશ ચાર્જીસ ચૂકવવા પર એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને કરાર / એમઓયુની શરતો મુજબ સરકાર અને / અથવા અન્ય લોકો માટે એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપનો ઉપયોગ કરવાનું ખુલ્લું રહેશે, તેથી અરજદારો એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપના અનન્ય કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં હોવાનું કહી શકાય નહીં અને તેથી, તેઓ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી. અરજદારો તરફે એવો કેસ પણ છે કે વાસ્તવમાં કલેક્ટર, મહેસાણા એરફિલ્ડ, મહેસાણા / એરસ્ટ્રીપના માલિક છે અને બિલ પણ કલેક્ટર, મહેસાણાના નામે જારી કરવામાં આવ્યું છે અને તેથી, વિવાદિત જમીન / મિલકતના માલિક હોવાના નાતે મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી કલેક્ટર, મહેસાણા પર રહેશે. અરજદારોએ વિદ્વાન પ્રથમ એપેલેટ ઓથોરિટી-વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા દ્વારા

પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમને રદબાતલ અને બાતલ ઠેરવવાની પણ માંગણી કરી છે.

૭.૧ જોકે, સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રીઓએ અરજદારોની મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારીના સંબંધમાં કાયદાના શુદ્ધ પ્રશ્ન પર રજૂઆતો કરી હોવાથી, આ કોર્ટ અરજદારોની મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારીના સંબંધમાં કાયદાના પ્રશ્નને વિચારણામાં લેવાનો પ્રસ્તાવ મૂકે છે અને અન્ય મુદ્દાઓ, જેવા કે માપણી / ક્ષેત્રફળ, જેના માટે કર લાદી શકાય અને / અથવા કયા પરિબળો પર, તે હકીકતનો વિવાદિત પ્રશ્ન હોવાથી અને ખાસ કરીને જ્યારે અરજદારો પાસે રિવિઝન એપ્લિકેશન મારફતે અન્ય વૈધાનિક વૈકલ્પિક ઉપાય ઉપલબ્ધ છે, ત્યારે અમે તેની સાથે કામ લેવાનો પ્રસ્તાવ રાખતા નથી અને વાસ્તવમાં સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રીઓએ ઉપરોક્ત બાબતો પર કોઈ વિસ્તૃત રજૂઆતો કરી નથી.

૭.૨ હવે જ્યાં સુધી અરજદારોની મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારીના સંબંધમાં તેમની તરફે ઉઠાવવામાં આવેલા કાયદાના પ્રશ્નનો સંબંધ છે, શરૂઆતમાં જ, એ નોંધવું જરૂરી છે કે વાસ્તવમાં અરજદારો એરસ્ટ્રીપ સહિત સમગ્ર એરફિલ્ડ, મહેસાણાના કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં છે. એરફિલ્ડ,

મહેસાણામાં અરજદારોએ અમુક બાંધકામ પણ કર્યું છે. અરજદારોએ એરફિલ્ડની આસપાસ કમ્પાઉન્ડ વોલ પણ બનાવી છે અને તેમની પરવાનગી વિના કોઈ પણ વ્યક્તિ એરફિલ્ડમાં પ્રવેશી શકતી નથી અને કોઈ પણ વ્યક્તિ એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરી શકતી નથી. એ વાત સાચી છે કે એમઓયુના કરાર મુજબ જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે રાજ્ય સરકારને એરસ્ટ્રીપ / એરફિલ્ડનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી છે. જોકે, માત્ર તેનાથી જ એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદારો સમગ્ર એરફિલ્ડ, મહેસાણાના અનન્ય કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં નથી. માત્ર અમુક હુકમો અનુસાર અરજદારોને એરસ્ટ્રીપનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી તેનો અર્થ એવો નથી કે અરજદારો સમગ્ર એરફિલ્ડ, મહેસાણા માટે મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, અરજદારો વાસ્તવમાં સમગ્ર એરફિલ્ડ, મહેસાણાના કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં છે.

૭.૩ અરજદારો તરફે એવો કેસ છે કે અરજદારો એરફિલ્ડ, મહેસાણાના અનન્ય કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં હોવાનું કહી શકાય નહીં અને તેમને વપરાશ ચાર્જીસ ચૂકવવા પર એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપનો ઉપયોગ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી તેમને પટ્ટાધારક કહી શકાય નહીં અને એમઓયુને લીઝ ડીડ કહી શકાય નહીં અને તેથી, ગુજરાત મ્યુનિસિપાલિટીઝ એક્ટની કલમ ૧૧૩ ને

ધ્યાનમાં લેતાં મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની પ્રાથમિક જવાબદારી માલિક-કલેક્ટર, મહેસાણા પર રહેશે અને અરજદારો પર નહીં કારણ કે અરજદારોને પક્ષકાર કહી શકાય નહીં. ઉપરોક્ત દલીલ આકર્ષક લાગે છે પરંતુ તેમાં કોઈ તથ્ય નથી. મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારીના હેતુ માટે, જે ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે તે એ છે કે સંબંધિત વ્યક્તિ વિવાદિત મિલકતના કબજા અને વપરાશમાં છે કે નહીં અને તે પક્ષકાર તરીકે કબજામાં છે કે નહીં તે અપ્રસ્તુત છે. **એફસીઆઇ વિ. ગાંધીધામ મ્યુનિસિપાલિટી (સુપ્રા)** ના કેસમાં સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩(૨) ને ધ્યાનમાં લેતાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે વિશિષ્ટ રીતે અવલોકન કર્યું છે અને ઠરાવ્યું છે કે તે મિલકતનો કબજેદાર છે, જે મિલકતનો ઉપયોગ કરી રહ્યો છે અને સદર હેતુ માટે કબજેદાર સ્થાનિક સત્તામંડળનો કર ચૂકવવાની જવાબદારીમાંથી છટકી શકે નહીં કારણ કે કર મિલકતના રહેવાસીઓ અથવા કબજેદારોને સેવાઓ પૂરી પાડવાના હેતુ માટે છે.

૭.૪ બીજી રીતે પણ, એ નોંધવું જરૂરી છે કે વાસ્તવમાં નગરપાલિકા / મ્યુનિસિપાલિટી સમક્ષ અને પ્રથમ એપેલેટ ઓથોરિટી / કોર્ટ સમક્ષ પણ એરફિલ્ડની આકારણી માટે અરજી રજૂ કરતી વખતે સમગ્ર સમય દરમિયાન અરજદારોએ પોતાની જાતને ભાડુઆત તરીકે દર્શાવ્યા છે અને કોઈ પણ સમયે અરજદારોએ એવો વિવાદ કર્યો નથી કે તેઓ પક્ષકાર / ભાડુઆત નથી. બીજી

રીતે પણ ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ અરજદારો એરસ્ટ્રીપ સહિત એરફિલ્ડના કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં હોવાથી, સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં, મકાનો પરના કરના સ્વરૂપમાં અથવા બંને પર લાદવામાં આવેલ કર પ્રાથમિક રીતે જે મિલકત પર કર આકારવામા આવ્યો હોય તેના કબજેદાર પાસેથી વસૂલવાપાત્ર રહેશે જો તે મિલકતનો માલિક હોય, અથવા સરકાર પાસેથી નગરપાલિકા પાસેથી બિલ્ડિંગ અથવા અન્ય પટ્ટા પર, અથવા કોઈ પણ વ્યક્તિ પાસેથી બિલ્ડિંગ પટ્ટા પર ધરાવતો હોય, અન્યથા કર સદર કાયદાની કલમ ૧૧૩ માં જણાવ્યા મુજબ પ્રાથમિક રીતે વસૂલવાપાત્ર રહેશે. ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, **એફસીઆઇ વિ. ગાંધીધામ મ્યુનિસિપાલિટી (સુપ્રા)** ના કેસમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે વિશિષ્ટ રીતે અવલોકન કર્યું છે અને ઠરાવ્યું છે કે મિલકતનો જે કબજેદાર મિલકતનો ઉપયોગ કરી રહ્યો છે, તે કર ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે. આ સંજોગોમાં, અરજદારો તરફેની એ દલીલ સ્વીકારી શકાય નહીં કે અરજદારો એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપ માટે મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી અને અરજદારોને સદર કાયદાની જોગવાઈઓ લાગુ પડશે નહીં.

૭.૫ હવે જ્યાં સુધી અરજદારો તરફેની એ દલીલનો સંબંધ છે કે મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી વિવાદિત મિલકત / જમીનના માલિક હોવાના નાતે કલેક્ટર, મહેસાણા પર રહેશે અને અરજદારો પર નહીં, તો એ નોંધવું જરૂરી છે કે

વાસ્તવમાં અગાઉ કોઈ પણ સમયે અરજદારોએ આવી કોઈ દલીલ ઉઠાવી ન હતી. અરજદારો તરફેની એ દલીલ કે બિલ કલેક્ટર, મહેસાણાના નામે જારી કરવામાં આવ્યું હોવાથી મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારી કલેક્ટર, મહેસાણા પર રહેશે, તેમાં કોઈ તથ્ય નથી. બિલ કલેક્ટર, મહેસાણાના નામે જારી કરવામાં આવ્યું છે કારણ કે કલેક્ટર, મહેસાણા વિવાદિત મિલકત / જમીનના માલિક છે. જોકે, અરજદારો એરફિલ્ડ, મહેસાણા / એરસ્ટ્રીપના કબજા, ભોગવટા અને વપરાશમાં હોવાથી અને તેમણે એરફિલ્ડ પર અમુક બાંધકામ પણ કર્યું હોવાથી અને અરજદારો દ્વારા કમ્પાઉન્ડ વોલ પણ બનાવવામાં આવી હોવાથી અને તેઓએ પોતાના સુરક્ષા ગાર્ડ્સ તૈનાત કર્યા હોવાથી, કબજેદાર હોવાના નાતે તેઓ મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે અને તેથી, વાસ્તવમાં, અરજદારોને મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપીને નગરપાલિકા દ્વારા કોઈ ભૂલ / ગેરકાયદેસરતા આચરવામાં આવી નથી, જેમાં કસૂર થયેથી કર વસૂલવા માટે યોગ્ય દબાણપૂર્વકના પગલાં લેવામાં આવશે.

૭.૬ હવે જ્યાં સુધી અરજદારો તરફેની એ દલીલનો સંબંધ છે કે મ્યુનિસિપલ ટેક્સ મોટા વિસ્તાર માટે લાદવામાં આવ્યો છે અને / અથવા માપણી મેળ ખાતી નથી અને / અથવા યોગ્ય પરિબળો લાગુ કરવામાં આવ્યા નથી અને જ્યાં સુધી પ્રથમ એપેલેટ ઓથોરિટી-વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, મહેસાણા દ્વારા

પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત હુકમને પડકારવાનો સંબંધ છે, એ હકીકત સિવાય કે અરજદારો પાસે રિવિઝન મારફતે વૈકલ્પિક વૈધાનિક ઉપાય ઉપલબ્ધ છે, વાસ્તવમાં ઉપરોક્ત બાબતો પર સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલશ્રીઓ દ્વારા કોઈ વિસ્તૃત રજૂઆતો કરવામાં આવી નથી અને તેથી, ઉપરોક્ત તમામ પ્રશ્નો ખુલ્લા રાખવામાં આવે છે, જેને યોગ્ય સત્તામંડળ / કોર્ટ સમક્ષ ઉઠાવી શકાશે અને જ્યાં સુધી અરજદારો પર મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવાની જવાબદારીના પ્રશ્નનો સંબંધ છે, એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે અરજદારો સમગ્ર એરફિલ્ડ / એરસ્ટ્રીપના કબજેદાર હોવાથી તેના માટે મ્યુનિસિપલ ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે.

૮.૦ ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાને લેતાં અને ઉપર જણાવેલા કારણોસર, હાલની રિટ અરજી નિષ્ફળ જાય છે અને તેને ફગાવી દેવામાં આવે છે. અગાઉ મંજૂર કરવામાં આવેલી વચગાળાની રાહત તાત્કાલિક અસરથી રદ કરવામાં આવે છે.

૯.૦ આ તબક્કે, અરજદારો નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ હાલના હુકમને પડકારી શકે તે હેતુથી અગાઉ મંજૂર કરાયેલી વચગાળાની રાહત ચાલુ રાખવા માટે અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશીએ વિનંતી કરી હતી.

૧૦.૦ સામાવાળા નં. ૩-નગરપાલિકા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી શાહ દ્વારા એવી રજૂઆત કરીને આ પ્રાર્થનાનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે કે આજની તારીખે મ્યુનિસિપલ પ્રોપર્ટી ટેક્સ પેટે આશરે રૂ. ૩ કરોડથી વધુ રકમ બાકી અને ચૂકવવાપાત્ર છે અને અરજદારો વિદ્યાર્થી દીઠ રૂ. ૨૫ લાખ પણ વસૂલ કરી રહ્યા છે. જોકે, કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને અરજદારો નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ હાલના હુકમને પડકારી શકે તે માટે અને વચગાળાની રાહત લાંબા સમયથી ચાલુ રહી હોવાથી, અગાઉ મંજૂર કરવામાં આવેલી વચગાળાની રાહત તારીખ ૨૦/૦૨/૨૦૧૫ સુધી ચાલુ રાખવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

(એમ.આર. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

(આર.ડી. કોઠારી, ન્યાયમૂર્તિ)

સીજી

This is an AI-Assisted Translation.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========